

Ogenjca

Pretresljiv spomenik tragičnemu boju

Dostop: K Ogenjci najhitreje pridete po kočevski cesti z odcepom proti Sodražici, mimo Nove Štife in Doma na Travnici gori po gozdni cesti, ki pelje k Jelenovemu žlebu. Kažipot opozori, kdaj je treba zaviti na desno proti Ogenjci. Cesta pelje do parkirišča, od koder je še nekaj minut poti skozi gozd do kočice dr. Aleksandra Gale - Petra in ogenjske jame. Od Travnice gore do Ogenjce je 7 km, iz Travnika v Loškem Potoku pa 10 km.

Naravne lepote

Zgodovinsko-kulturne znamenitosti

Ogenjca je pravzaprav ena številnih zahodnih vzpetin gozdnate Velike gore med Ribniškim poljem in Loškim Potokom. S svojimi 1030 metri višine je znana le lovcem in gozdarjem; z nežnoostrim zvenom svojega imena pa domuje v slovenskem zgodovinskem spominu kot eden naših najbolj bridkih krajev. Njena pobočja so kakor celotno planotasto hribovje težko prehodna, ker so preprejena z vrtačami in kotanjami, s pobočnimi apnenčevimi policami in tistim značilnim ozračjem visokih kraških gozdov, v katerih se mešata pragozdna spokojnost in prežavost nedoločene nevarnosti, bodisi zara-

di zveri bodisi zaradi izgube orientacije. Vendar pa: gozdna pot do partizanskega spomenika je, potem ko zapustite avto, kratka in varna.

Smreke in jelke, prirasle v breg Ogenjce med velikanske škrapljaste skale, stražijo pot do jame, katere vhodna luknja je tesna, da se človek skoznjo komaj splazi. Ko se po lestvi skoraj navpično spustiš v jamo, šinejo mimo glave neslišne, nedotakljive sence netopirjev. Notri je nastanjena vlaga, nezdrav vzbuh iz neke temne razpoke; sliši se kapljanje s sten.

V to jamo je v roški ofenzivi poleti 1942 mladi partizanski zdravnik Aleksander Gala - Peter skrila okoli 15 ranjencev, skrila le zasilno, a varno. Italijanski vojaki jih ne bi odkrili, tudi če bi stopili na štor, ki je prekrival vhodno luknjo. Iz skrivališča pa se je bil izplazil ranjenec, poln nerazumnega sovraštva in maščevalnosti do težko ranjenih tovarišev, in jih izdal sovražniku. Ranjenci so v grozi, da

V tem skalovju je partizanski zdravnik Peter skrila zatočišče za svoje ranjence.

Skoraj navpični vhod v jamo Ogenjco, kjer se je med roško ofenzivo poleti 1942 pred italijansko vojsko skrivalo petnajst ranjenih partizanov.

bodo še mučeni, pa tudi iz domoljubnega ponosa pred okupatorjem sklenili, da bodo ubili drug drugega. Večino med njimi je ustrelila 20-letna bolničarka Mimica Čepon; z zadnjo kroglo je junaško pokončala še sebe. Italijani so res prišli in jamo strahopetno zasuli z bombami. Po čudežu sta dva ranjenca, umaknjena za skalni rob, preživela, tako da zgodbe ni prekrila pozaba. Izdajalec je postal znan.

Nema narava vsako pomlad oživlja Ogenjco in jo z neminljivim pomenom izročča našemu spominu. Ta, ki je brat pozabe, bi se, kaže, rad zarastel še hitreje kot narava. Sam nisem nič boljši, tudi kadar me popade groza. Nad globelmi nekaterih drugih jam, ki se grezijo ob poteh po Notranjskem in Dolenjskem, tudi nad takimi, ki jim ne vem niti imena niti spomina, včasih obstojim nem in brez solza, ugibam o številu nepokopanih mrličev v njih in se počutim kot posebljena zamuda.

Vendar nad Ogenjco, nad temi slovenskimi Termopilami, srce še zmeraj vzdrhti. Skale v zelenju in sredi njih jama tragično oživljajo temeljno človeško vrednoto – svetost življenja; kakor da hočejo spregovoriti s pesnikom Edvardom Kocbekom: *In tèma se zgane / in z duhom utrne / bolečine plamen, / in zemlja obstane / in mi zibel zagrne / z večnostjo, amen.*

Gozd pod Ogenjco. Na kraj strašnih dogodkov pride kdaj kdo prižgat svečo.